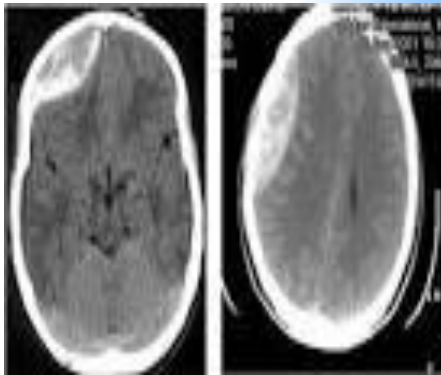

آسیب های مغزی غیر تروماتیک

خونریزی داخل مغز

گروه هدف: بیمار و همراهان

تهیه کنندگان: گروه آموزش به بیمار مرکز

با تایید دکتر سید پوزیا شجاعی

(فوق تخصص مراقبتهای ویژه)

بازبینی بهار ۱۴۰۳ - بازبینی مجدد یکسال بعد

میزان بهبود به :

- سلامت عمومی
- سن
- شدت آسیب
- سرعت درمان
- وسعت خونریزی یا لخته بستگی دارد.

پس از برداشتن لخته، بافت مغز که تحت فشار قرار گرفته است، معمولاً به آهستگی گسترش می یابد تا به فضای اولیه خود برگردد.

از عوارض احتمالی آن مرگ یا آسیب مغزی پایدار شامل فلج نسبی یا کامل، تغییرات رفتاری و شخصیتی و مشکلات گفتاری است.

درمان

- تخلیه و برداشتن لخته از طریق جراحی راه درمان قطعی آن است.
- بعد از بهبود وضعیت حاد بیمار در صورتی که تکلم یا کنترل عضلات دچار آسیب شده باشد، بیماران ممکن است به فیزیوتراپی یا گفتار درمانی نیاز پیدا کنند.
- بیشتر بیماران غالباً در طور مرحله حاد به تغذیه داخل وریدی یا به تغذیه با لوله معده ای نیاز خواهند داشت و سپس می توانند در حد تحمل از غذای معمولی استفاده کنند.

هشدارهای ضروری در بیماران خونریزی مغزی و محدودیت ضروری بیماران :

- ✓ کنترل سطح هوشیاری بیمار و آگاهی او نسبت به زمان و مکان و شخص توسط همراهان ارزیابی شود
- ✓ در صورت هرگونه بی قراری به پزشک یا پرستار اطلاع دهد
- ✓ هرگونه تغییر در سیکل خواب و بیداری به پزشک اطلاع داده شود.
- ✓ هرگونه تغییر در رفتار های شخصیتی بیمار و عملکرد ادراکی باید به پزشک اطلاع داده شود.
- ✓ داروهای ضد تشنج را مصرف کنید ممکن است ۱-۲ سال بعد از صدمه از این داروها استفاده کنید.
- ✓ توان بخشی بیمار ضربه مغزی از همان لحظه ی آسیب شروع و در منزل ادامه می یابد.
- ✓ ممکن است بهبود بیمار سه سال یا بیشتر طول بکشد بیمار باید برنامه توان بخشی را بعد از ترخیص ادامه دهد.
- ✓ به علت بستری بودن طولانی مدت این بیماران مراقبت های لازم از پوست و جلوگیری از زخم فشاری در بیماران به عمل آید.
- ✓ از مواد مخدر استفاده نکنید به طور مثال کوکائین خطر خونریزی را افزایش می دهد.
- ✓ از مصرف سیگار و دخانیات خودداری شود و در صورت عدم ترک از سیگارهای کم نیکوتین استفاده شود.

خونریزی ساب‌دورال (زیر سخت‌شامه)

خونریزی و هماتوم ساب‌دورال (زیر سخت‌شامه) عبارت است از خونریزی که باعث تجمع خون و لخته (هماتوم) در زیر خارجی‌ترین غشا از سه غشای پوشاننده مغز می‌گردد. دو نوع هماتوم زیرسخت‌شامه وجود دارد. هماتوم حاد زیرسخت‌شامه در فاصله کمی پس از آسیب شدید به سر ایجاد می‌گردد. هماتوم مزمن زیرسخت‌شامه، عارضه ایست که ممکن است هفته‌ها تا ماه‌ها پس از آسیب به سر ایجاد شود. آسیب ممکن است چنان ضعیف بوده باشد که بیمار آن را به خاطر نیاورد.

علائم شایع

- سردردهای راجعه که هر روز بدتر می‌شوند
- خواب‌آلودگی، گیجی، تغییرات ذهنی یا منگی متغییر
- ضعف یا کرختی یک طرف بدن
- اختلالات بینایی
- استفراغ بدون تهوع
- مردمک‌هایی به اندازه متفاوت (گاهی اوقات)

تعریف

خونریزی داخل مغزی یعنی خونریزی در داخل بافت مغز رخ داده و بطور عمده با ایجاد فشار روی بافت اطراف سبب بروز علائم می‌شود. خونریزی داخل مغزی اکثراً سردردهای شدید کاهش سطح هوشیاری و نیز علائم فلج عصبی (مانند فلج یک سمت بدن و یا علامتهای عصبی دیگر) ایجاد می‌کند.

علل خونریزی داخل مغزی

- ✓ فشار خون بالا شایعترین علت زمینه‌ای آن است.
- ✓ البته خونریزی داخل مغزی همچنین می‌تواند به علت **ضربه به سر**، بدشکلی رگها، سوء مصرف آمفتامین یا کوکائین (مواد مخدر) که ناشی از افزایش حاد فشار خون یا بر اثر التهاب رگها است، اختلالات انعقادی یا مصرف داروهای ضد انعقاد (افزایش دوز دارو) مثل **هپارین** یا **وارفارین** اتفاق بیافتد.

✓ در بیماران با آسیب سر بعلت افزایش مصرف کالری و دفع نیتروژن نیاز به پروتئین افزایش می‌یابد.

✓ بالا بردن سرتخت و آسپیره کردن لوله تغذیه قبل از تغذیه باعث پیشگیری از بروز نفخ، برگشت مواد غذایی و آسپیراسیون می‌شود.

✓ در صورت آژیتاسیون بیمار بایستی از بستن بیمار بدلیل خطر افزایش (فشار داخل جمجمه) اجتناب نمود.

✓ علت افزایش درجه حرارت در بیمار ضربه سر بایستی مشخص شود که می‌تواند در نتیجه صدمه هیپوتالاموس و یا عفونت باشد.

✓ پوزیشن سر ۳۰ درجه بالاتر حفظ گردد.